

Notat

Avklaringer av formell organisering av Melding om Kystskogbruket og fylkeskommunenes felles oppfølgingsprogram.

Innledning

Styringsgruppa for Felles fylkeskommunalt oppfølgingsprogram har besluttet å rullere «Melding om kystskogbruket (2008)».

Konklusjon fra møte 5. juni 2013

- *Det lages et forslag til prosess for rulling av Melding om Kystskogbruket.*
  - *Det blir riktig at fylkeskommunene sitter i førersetet for en rulling, men at en i stor grad og som tidligere skogfaglig må støtte seg på fylkesmennene.*
  - *En må vurdere hvor gjennomgående en rulling trenger å være. Rulleringen bør være en oppdatering og videreføring av dagens melding. Like viktig er muligheten dette gir til at det utvikles et godt eierskap til meldinga i fylkeskommunene både politisk og administrativt.*
  - *Strategisk bør den rullerte melding bli behandlet av fylkestingene i denne perioden. Det vil si at en rulling må komme i gang høsten 2013 og være ferdig til behandling høsten 2014.*

Siden 2008 har det skjedd endringer ved bla. kommunevalg, Skognæringa Kyst er etablert og det har kommet til nye personer som arbeider i skogbruket. Dette er en viktig årsak til at en velger å rullere meldinga. I forkant av den vedtatte rulleringen av Melding om Kystskogbruket blir det riktig å foreta en oppgang av Meldingas formelle status og fylkeskommunenes samarbeidsform vedrørende behandling og oppfølging av meldinga.

Kort historikk

Fylkeskommunene fra Finnmark til Rogaland behandlet og sluttet seg til Melding om Kystskogbruket (2008). I 2011 sluttet Vest-Agder seg også til meldinga og Kystskogbruket omfatter nå totalt 10 fylker. Fylkeskommunene behandlet meldinga i løpet av 2008/2009 og hovedkonklusjonen ble at alle «sluttet seg til» eller «tok til etterretning» forslagene og mente at disse måtte følges opp i fellesskap.

På grunnlag av disse vedtakene ble det laget to oppfølgingsprogrammer;

- Ett rettet mot å følge opp tiltakene skognæringa selv hadde ansvar for (*Oppfølgingsprogram Skognæringa Kyst*)
- Ett for de skogpolitiske tiltakene som fylkeskommunal myndigheter hadde ansvar for (*Felles fylkeskommunalt Oppfølgingsprogram*).

Oppfølgingsprogrammene løper ett år om gangen for på den måten bedre kunne variere den årlige innsatsen etter behovene.

Meldingsarbeidet foregikk i nært samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og allerede mens arbeidet pågikk etablerte departementet Kystskogbruksmidlene en virkemiddelpott som blant annet skulle rette seg imot å få gjennomført fellesprosjekter i meldinga. Første året (2008) ble det avsatt en pott på 5 mill. kr., men allerede i 2009 ble den øket til 10 mill. kr. Disse midlene er blitt bevilget hvert år fram til 2014, men er nå signalisert halvert. Midlene forvaltes av fylkesmannsembetene og de har vært svært viktige for oppfølgingsarbeidet. De 10 fylkene har gjennom flere år finansiert viktige fellesprosjekter.

Det er valgt et styre på 3 personer til å følge opp Felles fylkeskommunalt Oppfølgingsprogram. Personene er oppnevnt av landsdelsutvalgene/rådene og representerer Nord-Norge, Midt-Norge og Vestlandet. Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag (LU) og Vestlandsrådet har spilt en sentral rolle under behandling og oppfølging av oppfølgingsprogrammene til Meldinga.

I 2012 ble Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag (LU) avviklet. Dermed er det vanskelig å benytte seg av disse fora framover under rulleringsarbeidet.

Valg av samarbeidsform

Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) har under hele arbeidet og i oppfølgingen tatt ansvaret for å huse sekretariatet for Kystskogarbeidet for fylkeskommunene.

Sekretariatet har pr. tiden 60 % stillingsressurs til disposisjon som finansieres av fylkeskommunene i fellesskap med en andel likt fordelt. Formelt arbeidsforhold er knyttet til NTFK, men stillingsressursen disponeres i sin helhet av Kystskogbruket.

Når en skal vurdere samarbeidsform finnes flere muligheter. Spesielt for Kystskogarbeidet er at mange fylker (10 stk.) samarbeider og at det geografisk er et stort område som omfattes av samarbeidet. Dette blir likevel sett på som styrken i samarbeidet og gir tyngde til de tiltak som det arbeides med. Det er derfor viktig at en velger en funksjonell, oversiktlig og så enkel form som mulig.

Det finnes flere mulige samarbeidsformer for ei regionalpolitisk melding og for oppfølgingsarbeidet. Her følger de fire mest aktuelle modellene som er drøftet for samarbeidet.

1. Interkommunalt selskap (IKS)

Med interkommunalt selskap menes et selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. For interkommunalt selskap skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale. For de enkelte deltakere skal fylkestinget selv vedta avtalen. Selskapsavtalen regulerer, formål, antall styremedlemmer, hovedkontor, medlemmenes innskuddsplikt mm.

Selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst én representant. Vedkommende fylkesting oppnevner selv sine representanter. Det skal oppnevnes minst like mange varamedlemmer som faste medlemmer. Hvis ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder.

Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Selskapet skal ha et styre på minst tre medlemmer. Forvaltningen av selskapet hører under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Selskapet skal ha en daglig leder som ansettes av styret med mindre det er fastsatt i selskapsavtalen at daglig leder ansettes av representantskapet. Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

2. Kommunalt/fylkeskommunalt foretak

Kommunalt eller fylkeskommunalt foretak er en del av kommunen eller fylkeskommunen som kommunestyret eller fylkestinget har bestemt skal organiseres som kommunalt eller fylkeskommunalt foretak. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv treffe vedtak om opprettelse av kommunalt eller fylkeskommunalt foretak, herunder velge styre og fastsette vedtekter for foretaket. Kommunale og fylkeskommunale foretak skal registreres i Foretaksregisteret.

Foretaket skal ha vedtekter som i det minste skal angi; foretakets navn, formål, kommune for forretningskontor og antall styremedlemmer.

Foretaket ledes av styret, som har myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet. Styret påser at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, fylkeskommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av fylkesting.

Foretaket skal ha en daglig leder. Daglig leder ansettes av styret. Ansettelsesmyndigheten kan i vedtektene legges til fylkestinget eller fylkesutvalget/fylkesråd.

Administrasjonssjefen har innenfor styrets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget, skal administrasjonssjefen være gitt anledning til å uttale seg om saken. Administrasjonssjefens uttalelse skal legges frem for styret ved dets behandling av saken. I annet punktum kommunerådets eller fylkesrådets leder.

Styret representerer foretaket utad. Det inngår avtaler på fylkeskommunens vegne innenfor foretakets formål. Daglig leder representerer foretaket utad i saker som faller innenfor daglig leders myndighet

3. Vertskommunesamarbeid

En kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for vertskommunesamarbeid mellom fylkeskommuner.

Fylkeskommuner som deltar i et vertskommunesamarbeid, kan avtale å opprette én felles folkevalgt nemnd i vertskommunen.

Ved vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd kan deltakerkommunene delegerer til nemnda myndighet til å treffe vedtak også i saker av prinsipiell betydning. Dette skal skje ved at fylkestingene selv delegerer samme kompetanse til nemnda. Nemnda kan delegerer til vertskommunens administrasjon myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Hver av deltakerne skal være representert med to eller flere representanter i nemnda. For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale. Avtalen vedtas av fylkestinget selv. I et vertskommunesamarbeid mellom fylkeskommuner skal vertskommunen orientere departementet om etableringen av samarbeidet.

4. Prosjekt/programorganisert

Det finnes et utall modeller for prosjektorganisering. Vanligvis opereres med prosjekteier og styringsgruppe, prosjektleder, ulike prosjektgrupper og referansegrupper.

Modell og styringsform for et prosjekt avklares ofte i et forprosjekt som beskriver formål, organisering, kostnader med prosjektet og finansiering.

Styringsgruppen settes sammen av prosjekteier og det ansettes/engasjeres prosjektleder som sammen med styringsgruppen avklarer roller og arbeidsfordeling.

Et prosjekt søker vanligvis finansiering hos flere aktører og styringsgruppen er ansvarlig for gjennomføring jf. prosjektplan, økonomistyring og rapportering.

Drøfting

Det er en klar fordel med så mange deltagende fylker at en velger et oversiktlig, lett håndterlig og ubyråkratisk samarbeid. Likefull må samarbeidet bygge på godt nok forankrede prosesser, ryddighet og forutsigbarhet. Det blir viktig å gi ut god og tilstrekkelig informasjon til samarbeidsaktørene.

Det ville bli en forholdsvis krevende oppgave å formalisere kystskogsamarbeidet som IKS, foretak eller vertskommune. Det vil også kreve ressurser utover det som brukes i samarbeidet i dag.

Administrativt vertskommunesamarbeid er også en modell som krever vedtak og formalisering i de deltagende fylkeskommunene.

En organisering med en av de tre beskrevne mulighetene ville imidlertid gi samarbeidet en lovregulert og formalisert struktur.

I konklusjonen fra styringsgruppen 5. juni har en vektlagt «*at det utvikles et godt eierskap til meldinga i fylkeskommunene både politisk og administrativt.*» Med opprettelse av et styre, hvor medlemmene ikke nødvendigvis har utgangspunkt i fylkestingene, og en daglig ledelse som ikke sitter samlokalisert med fylkeskommuneadministrasjonen kan ønske om god fylkeskommunal forankring være krevende. Delegering av myndighet til styret kan også medføre mindre innflytelse og involvering fra både administrativt og politisk hold.

Ved å velge prosjekt som samarbeidsform står en friere til å velge omfang av formaliteter og ressursbruk knyttet til dette. Det utelukker ikke at en i prosjektet kan stille klare krav til hvordan prosjektet skal organiseres og hvordan det skal rapporteres ut til deltakerne. Samtidig vil prosjektformen ha en annen inngang til finansiering enn de øvrige beskrevne mulighetene.

Forslag til konklusjon

Ut fra den korte drøftingen over velger styringsgruppa en samarbeidsløsning i form av prosjekt for det fylkeskommunale kystskogsamarbeidet. Ei politisk melding har ikke noen tidsavgrensning, men fellesprosjektet kan ha det.

Melding om Kystskogbruket (2008) har et formål, strategier og tiltak som gir prosjektet en tidshorisont ut over «vanlig» prosjekthorisont. Samarbeidet har eksistert siden 2008, altså i 5 år.

I og med at meldingen skal rulleres vil det være naturlig å be om innspill fra fylkene på prosjektets tidshorisont. Det er foreslått å lage et Meldingsprogram i forkant av selve meldingsarbeidet (tilsvarende planprogram i planprosesser). Her må prosjektorganisering, saksgang, informasjonsflyt og andre forutsetninger beskrives.

Styringsgruppen vil anbefale at en fortsatt har et langsiktig perspektiv på oppfølgingsarbeidet av kommende melding og dermed også på prosjektet.

Konklusjon 2.desember 2014:

Arbeidet med rullering av Melding om Kystskogbruket og den videre oppfølging av rullert melding organiseres som prosjekt, jf. *Notat ang. organisering av fylkeskommunenes felles kystskogarbeid og «forståelse» av Melding om kystskogbruket.*

KH

Steinkjer 20.12.13